

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA
Egészségügyi Koordinációért és EU-ügyekért Felelős
Helyettes Államtitkár

Iktatószám: 24728-2/2014/EAHUF

A komplex vizsgáztatás szabályairól szóló 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3.§. (2) bekezdésében foglaltak alapján az alábbi tartalmú szakmai vizsga szóbeli tételt **jóváhagyom.**

Budapest, 2014. április 28 „

C
dr. Páva Hanna
helyettes államtitkár

OKJ azonosítószám	55 723 14
Szakképesítés megnevezése	Pszichiátriai szakápoló és gyógyfoglalkoztató
Vizsgatevékenység megnevezése	Szóbeli vizsgatevékenység
Vizsgafeladat megnevezése	Elméleti ismeretek szóbeli felidézése
Vizsgafeladat időtartama	45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)
Vizsgafeladatok száma	30
Elektronikus elérési út	www.etiped.hu
Készítette	Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet Egészségügyi Emberi Erőforrás Fejlesztési Főigazgatósága
Jogszabályi háttér	Az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet; Az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet

Emberi Erőforrások Minisztériuma

55 723 14 Pszichiátriai szakápoló és gyógyfoglalkoztató

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Elméleti ismeretek szóbeli felidézése

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő: 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 25 %

A 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételeit a 24728-2/2014/EAHUF számon kiadom.

2014

GYEMSZI

Egészségügyi Emberi Erőforrások Főigazgatóság

A vizsgafeladat ismertetése:

A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben szereplő szakmai követelménymodulok témaköreinek mindegyikét tartalmazzák.

A feladatsor első részében találhatóak az 1–30-ig számozott, **A** és **B** feladatot tartalmazó vizsgakérdések. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V.28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

2 / 65

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

1. A.

Ismertesse a pszichiátria- és a pszichiátriai ápolás történetét!

1. B.

Ismertesse a segítő beszélgetés fogalmát, formáit, jellemzőit! Részletezze a kommunikáció alapvető ismérveit a betegvezetésben!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

2. A.

Ismertesse a szexuális zavarok típusait, jellemzőit és terápiájukat!

2. B.

Ismertesse a kapcsolattartás elemeit, módszereit, jellemzőit a munkatársakkal, betegekkel, hozzátartozókkal, egyéb ellátási formákkal!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

3. A.

Ismertesse a transzkulturális pszichiátria fogalmát, jellemzőit! Beszéljen az alkalmazkodási zavarok lényegéről, csoportosítsa a megjelenési formákat!

3. B.

Ismertesse a konfliktus fogalmát, beszéljen a konfliktuskezelés stratégiáiról!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

4. A.

Ismertesse a megelőzés és az egészségvédelem speciális területeit és színtereit a pszichiátriában! Beszéljen a kóros szokásokról és impulzuskontroll zavarairól!

4. B.

Jellemezze a Burn-out szindrómát!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

5. A.

Ismertesse a pszichiátriában előforduló vizsgálmódszereket!

5. B.

Ismertesse a betegség hatását az emberre! Beszéljen a pszichiátriai betegség okairól és a beteg szerepről!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

6. A.

Ismertesse a pszichiátriai betegek jogait hazánkban! Beszéljen a forenzikus pszichiátria feladatairól!

6. B.

Beszéljen az egészségügyi etika alapelveiről, dilemmáiról, térjen ki az orvos-szakdolgozó-beteg közti vonatkozásokra!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

7. A.

Beszéljen a szükségletek hierarchiájáról (Maslow)! Mondja el, hogy hogyan érvényesül ez a hierarchia a pszichiátriában! Ismertesse az ápolási modellek típusait! Térjen ki a modellválasztás szempontjaira a pszichiátriában!

7. B.

Beszéljen a csoport fejlődési fokairól, fajtáiról! Ismertesse a csoportdinamika fogalmát, jellemzőit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

8. A.

Ismertesse az ápolási folyamat fogalmát, lépéseit! Soroljon fel ápolási diagnózis csoportokat az elmebetegségek köréből! Térjen ki az ápolási dokumentáció vezetésére, a speciális dokumentációs feladatokra a pszichiátriai ellátás során! Említsen példát az ápolási dokumentáció vezetésén kívüli esetleges, egyéb dokumentációs kötelezettségekről!

8. B.

Ismertesse a tanítás-tanulás folyamatát! Csoportosítsa a tanítás-tanulás eszközeit, módszereit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

9. A.

Ismertesse a schizophrenia és a schizotipias rendellenességek okait, formáit, jellemzőit, terápiáját, rehabilitációját! Részletezze az ápolás specialitásait, térjen ki a gondozás fontosságára!

9. B.

Ismertesse az attitűd fogalmát, természetét és mérését! Beszéljen a szociometria módszeréről és tárgyáról!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

10. A.

Ismertesse a kedélyélet zavarait, megjelenésének jellegzetes formáit, lefolyásukat, kezelési-
ket, rehabilitációját! Részletezze az ápolás specialitásait, térjen ki a gondozás fontosságára!

10. B.

Ismertesse a munkaterápia fogalmát, szerepét, módszereit a pszichiátriában! Soroljon föl
munkaterápiás technikákat! Beszéljen a gyógyfoglalkoztató feladatairól a munkaterápiával
kapcsolatban!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

11. A.

Ismertesse a pszichiátriai szakápoló személyiségjegyeit! Beszéljen a team munkáról! Ismertesse a paranoid rendellenességek okait, formáit, jellemzőit, terápiáját! Részletezze az ápolás specialitásait!

11. B.

Részletezze a pszichológiai tesztvizsgálatok módszereit!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

12. A.

Ismertesse a táplálkozási magatartás zavarainak típusait, jellemzőit, és terápiájukat! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

12. B.

Ismertesse a foglalkozásterápiák formáit! Beszéljen a gyógyfoglalkoztató feladatairól a foglalkozásterápiákkal kapcsolatban!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

13. A.

Ismertesse a pszichoaktív szerek (alkohol, drog) használata által okozott mentális és viselkedészavarok formáit, jellemzőit, lefolyásukat, a gyógyítás lehetőségeit! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

13. B.

Ismertesse a mozgásterápia szerepét, formáit! Jellemezze a fiziológias- és a terápiás mozgásmintákat! Beszéljen a gyógyfoglalkoztató feladatairól a mozgásterápiákkal kapcsolatban!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

14. A.

Ismertesse a kényszerbetegség kialakulását, jellemzőit, megjelenési formáit, terápiáját! Részletezze az ápolás specialitásait!

14. B.

Ismertesse a közösségi terápia formáit! Térjen ki a gyógyító közösség fogalmára, alapelveire!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

15. A.

Ismertesse a szorongásos zavarok típusait, megjelenési formáit, tüneteit, terápiáját! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

15. B.

Részletezze a rekreációs tevékenység fajtáit! Beszéljen a gyógyfoglalkoztató feladatairól a rekreációs tevékenységekkel kapcsolatban!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

16. A.

Ismertesse a mentális retardáció okait, formáit, jellemzőit, a kezelés és gondozás lehetőségeit és módszereit! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

16. B.

Ismertesse a munkalélektan fogalmát, feladatait, módszereit!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

17. A.

Ismertesse a demencia kialakulásának főbb okait, jellemzőit, lefolyását! Beszéljen a kezelés lehetőségeiről és az ápolás specialitásairól! Ismertesse a tudatzavarok (energetikai és integrációs) formáit, jellemzőit!

17. B.

Ismertesse a csoportvezetés feladatait! Térjen ki a vezetési stílusokra! Beszéljen a pszichiátriai szakápolói- és a gyógyfoglalkoztatói feladatokról a csoportfoglalkozásokkal kapcsolatban (kiscsoport, nagycsoport, pszichoterápiák)!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

18. A.

Ismertesse a személyiségzavarok felosztását, jellemzőit, a terápia módjait! Térjen ki az ápolás specialitásaira borderline személyiségzavar esetében!

18. B.

Ismertesse a vezetésre vonatkozó nézetek történetét! Beszéljen a vezetési modellekről!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

19. A.

Csoportosítsa a pszichiátriában alkalmazott gyógyszereket! Térjen ki a mellékhatásokra, a gyógyszerhatást befolyásoló tényezőkre, valamint a placebók alkalmazására! Beszéljen az ápolás specialitásairól!

19. B.

Ismertesse a haldoklás- és a gyász pszichés folyamatát! Beszéljen a haldokló betegek hozzátartozói számára történő támasznyújtásról!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

20. A.

Ismertesse a gyógyszerelés és a gyógyszerek alkalmazása során szükséges ápolói teendőket pszichiátriai ellátás során! Térjen ki a lehetséges gyógyszerelési hibákra!

20. B.

Ismertesse a pszichoedukáció fogalmát, módszertanát és gyakorlatát!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

21. A.

Ismertesse a pszichiátriai rehabilitáció és gondozás fogalmát, célját, feladatait, módszereit!

21. B.

Ismertesse a fejlesztőpedagógia sajátosságait! Beszéljen a tanulási képességek fejlesztésének lehetőségeiről csoportban!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

22. A.

Ismertesse a disszociatív- és szomatoform zavarok típusait, megjelenési formáit, tüneteit, terápiáját! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

22. B.

Ismertesse a nevelépszichológia fogalmát, a kutatás módszereit! Beszéljen a tanulást- és teljesítményt meghatározó tényezőkről!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

23. A.

Ismertesse az alvászavarok formáit, jellemzőit, kezelését! Térjen ki az ápolói teendők fontosságára alvászavarban szenvedő betegnél!

23. B.

Ismertesse a zeneterápia és a drámaterápia módszerét, technikáit! Beszéljen a játék szocioterápiás alkalmazásáról! Sorolja fel a gyógyfoglalkoztatói feladatokat a zeneterápiával-, drámaterápiával- és a játék szocioterápiás alkalmazásával kapcsolatban!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

24. A.

Csoportosítsa a gyermekkori pszichés fejlődés zavarainak-, viselkedési és érzelmi zavarainak formáit, jellemzőit, terápiáját!

24. B.

Ismertesse a pszichoterápia fogalmát! Csoportosítsa a pszichoterápiás módszereket, mondja el a pszichoterápiás folyamat szakaszait, általános jellemzőit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

25. A.

Ismertesse a pre-, peri- és postnatális mentális zavarok jellemzőit, kezelésüket!

25. B.

Ismertesse a csoport-pszichoterápiák fajtáit és jellemzőit!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

26. A.

Ismertesse az öngyilkosság kritériumait, rizikófaktorait! Térjen ki a preszuicidális szindrómára! Beszéljen az öngyilkosság megelőzésének lehetőségeiről! Határozza meg a krízisintervenció fogalmát! Jellemezze a krízisintervenció ellátó egység munkáját!

26. B.

Beszéljen a szociális szerep fogalmáról, a szerepfeszültségről, szerepkonfliktusról és a megoldások lehetőségeiről!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

27. A.

Csoportosítsa a pszichopatológia alapfogalmait, a pszichés zavarokat!

27. B.

Ismertesse a szociálpszichológia fogalmát, tárgyát! Beszéljen a szocializáció folyamatáról, és a család funkciójáról!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

28. A.

Ismertesse a pszichiátriai betegség fogalmát, a pszichiátriai betegségek természetes alakulásának jellemzőit! Beszéljen a pszichiátriai diagnózis jellemzőiről!

28. B.

Ismertesse a munkavégzés tárgyi környezetének alkalmasságát! Beszéljen a munkaköri alkalmassági vizsgálat szempontjairól!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

29. A.

Ismertesse a delírium kialakulásának főbb okait, jellemzőit, lefolyását! Beszéljen a kezelés lehetőségeiről és az ápolás specialitásairól! Beszéljen a segítő hivatás mentálhigiénés vonatkozásairól!

29. B.

Beszéljen a balesetvédelem- és a munkabiztonság pszichiátriai vonatkozásairól!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

30. A.

Ismertesse a pszichiátriai betegség megállapításának modelljeit! Ismertesse a neuroleptikus malignus szindróma okát, tüneteit, terápiáját!

30. B.

Ismertesse a szocioterápia fogalmát, célját, tevékenységi körét, rövid történetét és főbb területeit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. A.

Ismertesse a pszichiátria- és a pszichiátriai ápolás történetét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- i.e. 1900: Eber Papyrus
- Ókor: elmebetegek védelme
- Középkor: elmebetegekkel szembeni védekezés
- Reformáció (XVI. sz.): felvilágosulás, elmebetegséget már betegségnek kezdik vélni, de társadalomtól elzárják
- XVII–XVIII. sz.: első intézmények, ápolók szerepe: őrzés
- 1788.: olasz Chiarugi bevezette az erőszakmentes ápolást
- 1798.: francia Philippe Pinel nagy változások bevezetése, orvostudomány új szaka
- XIX.sz. másodok fele: elmegyógyászat önálló gyógyító szakma, fő szempont a beteg megnyugtatása (ópium, bróm, 1877-től klorálhidrát)
- Századforduló: aktív kezelések, Emil Krepelin, Alzheimer, Brodmann, Freud, pszichoanalízis, pszichoterápia, hipnózis, csoportterápiák, „pszichiátria szocializálása, 1950. első antipszichotikumok, antidepresszívumok, lítiumkezelés
- Napjaink: új specifikus gyógyszerek, pszicho- szocioterápiák, emberi jogok
- Magyarországi vonatkozások: 1783: szegényházak, börtönök. 1852: Schwartz Ferenc első elmegyógyintézet, 1858. magyar nyelvű pszichiátriai könyv, 1950. munkakörök rendezése, elmeápolók képzése, ápolók az őrző szerepből a gyógyító team elismert tagjává váltak.

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

1. B.

Ismertesse a segítő beszélgetés fogalmát, formáit, jellemzőit! Részletezze a kommunikáció alapvető ismérveit a betegvezetésben!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a segítő beszélgetés elmélete, fogalma, formái, célja, feladata
- a segítő beszélgetés és kapcsolat célja a pszichológiai (pszichoanalitikus, behaviorista, kognitív, fenomenológiai) iskolák felfogásában
- az ápolás, mint segítő foglalkozás, tanácsadás, a segítő beszélgetés szintjei az ápolási folyamatban (orientáció, konzultáció, paramedikális tanácsadás)
- a segítő kapcsolat alapelvei
- a kommunikáció szerepe
- a közlés csatornái (verbális, nonverbális)
- a metakommunikáció, interakció, feltétel nélküli elfogadás, empátia, kongruencia, aktív meghallgatás
- a segítő beszélgetés megkezdése (segítő és gátló tényezők, közlési sorompók, helyes kérdezői technikák)
- a társas befolyásolásra adott reakciók a következők lehetnek: 1. behódolás (jutalmazás, büntetés módszerével, hatalmi tényező), 2. identifikáció, azonosulás (példamutatás módszerével, vonzerő), 3. interiorizáció, magáévá tesz, belsővé válik (meggyőzés módszerével, hitelesség)

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

2. A.

Ismertesse a szexuális zavarok típusait, jellemzőit és terápiájukat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- férfi szexuális funkció zavarai: erekció zavarai, ejakulációs kontroll zavarai (ejaculatio praecox, ejaculatio retardata, retrograd ejaculatio)
- női szexuális funkció zavarai: izgalmi fázis zavarai, orgazmus zavarai, fájdalom a közösülés során
- szexuális funkciózavarok kezelésének lehetőségei: imagináció, hipnózis, kiscsoport, párterápia
- élményháttér zavarai: csökkent, vagy hiányzó szexuális vágy, szexuális averzió, anhedoniás orgazmus. Kezelés: hosszabb párterápia, dinamikus orientált egyéni terápia
- nemi identitás zavarai: transzszexualizmus, transzvesztitizmus
- parafilák: exhibicionizmus, fetisizmus, frotteurizmus, pedifilia, mazochizmus, sadizmus, voyeurizmus

2. B.

Ismertesse a kapcsolattartás elemeit, módszereit, jellemzőit a munkatársakkal, betegekkal, hozzátartozókkal, egyéb ellátási formákkal!

Kulcsszavak, fogalmak:

- az egészségügyi dolgozók intézményen belüli hierarchiája
- munkakörök, szakmai elvárások
- személyes attitűdök
- társkapcsolatok, a társmegismerés automatizmusai
- az értő empátia szerepe szakmai munka során
- intézményen belüli kapcsolattartás lehetőségei, kapcsolatteremtés munkatársakkal, betegekkal, hozzátartozókkal
- egészségügyi intézmények közötti kapcsolatrendszerek

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

3. A.

Ismertesse a transzkulturális pszichiátria fogalmát, jellemzőit! Beszéljen az alkalmazkodási zavarok lényegéről, csoportosítsa a megjelenési formákat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- alapfogalmak: antropológia, orvosi antropológia, pszichiátriai antropológia, pszichológiai antropológia
- kultúrához kötött szindrómák: általános szempontok, sajátos (antropofóbia, Nervios, Dhat, Amok, Wihtigo, Voodoo, Koro)
- kultúrához kötött pszichogén zavarok
- cigányság és pszichopatológia, kultúrantropológiai másság
- a transzkulturális kommunikáció gyakorlati problémái: kulturális háttér, szimpatomatólogiai különbségek
- transzkulturális ápolás fogalma
- Alkalmazkodási zavarok:
- feszültséggel terhes helyzetekben emocionális túlterheltség (depresszió, szorongás, munkabíró képesség csökkenése)
- csoportosítás: 1. deprimált hangulattal, szorongással járó zavar, 2. magatartás zavar, 3. kevert emocionális- és magatartászavar, 4. kevert, szorongással- és deprimált hangulattal járó zavar
- kiváltó okok (nyomasztó élethelyzetek): kamaszoknál, felnőtteknél
- kezelés: pszichoterápia, hasonló gondokkal küzdő csoportok

3. B.

Ismertesse a konfliktus fogalmát, beszéljen a konfliktuskezelés stratégiáiról!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a konfliktus jelentése, fogalma
- konfliktus az egyének között, a konfliktusok kifejeződése: intrapszichikus és interperszonális
- hatása szerint: konstruktív, destruktív
- a konfliktuskezelés alapszabálya
- konfliktus kezelési stratégiák: győztes, vesztes, alkalmazkodó, elkerülő, kompromisszum kezelő, problémamegoldó
- a 6 alapérzés
- félelem fizioológiája, és mentális hatásai; az agresszió jelentése, fogalma, előjelei, klinikai megnyilvánulásai, kezelése; agresszív beteg kezelése; az erőszak előnyei, hátrányai, megnyilvánulási formái a társadalomban; eszkaláció és deeszkaláció; az eszkalációs spirál; eszkaláció 9 szintje Glasl után;
- általános viselkedési szabályok agresszív betegek kezelésénél

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

4. A.

Ismertesse a megelőzés és az egészségvédelem speciális területeit és színtereit a pszichiátriában! Beszéljen a kóros szokásokról és impulzuskontroll zavarairól!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a mentálhigiéné fogalma, mentálhigiénés szemlélet (életminőség, egészség, betegség), prevenció, krízisek hatásai és megelőzése (egyén, család, munka)
- a lelkiegészség speciális területei: kémiai abúzusok és dependenciák megelőzése, öngyikosság megelőzése, baleset megelőzés, kriminológiai megelőzés
- mentálhigiéné hagyományos területei: önkéntes emberbaráti segítség, erkölcsi, vallási mozgalmak, kognitív és viselkedéslélektani készségfejlesztés, relaxáció, meditáció, jóga, önségítés, kölcsönös segítés, érdekképviselő
- lelkiegészségért megelőző programok: iskolai lelki egészség promóció, munkahelyi lelki egészségvédő programok, közösségi lelki egészség promóciós programok, nemzetközi modellprogramok
- nemzeti lelki prevenció és egészségpromóciós programok
- a média szerepe
- kóros szokások és impulzuskontroll-zavarok: trichotillománia (hajtépegetés), kóros játékszenvedély, kleptománia, pirománia

4. B.

Jellemezze a Burn-out szindrómát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a Burn-out szindróma: fogalma, hajlamosító, befolyásoló tényezők (külső, belső), jellemzői, tünetei, szakaszai Edelwich Brodsky és Georg E. Becker szerint (1. idealizmus, egészséges, 2. stagnálás, 3. frusztráció, 4. apátia), kezelés, prevenció lehetősége, módjai
- munkahelyi stressz elméletei: igénybevétel terhelés mértéke, kontroll a helyzet befolyásolásának képességére, társas támogatás
- a coping fogalma: Durkheim (1978) „homo duplex” modellje

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

5. A.

Ismertesse a pszichiátriában előforduló vizsgálómódszereket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- interjú, exploráció, anamnézis, status (megfigyelés, kommunikáció, nyugalom, bizalom, intimitás)
- laboratóriumi vizsgálatok (vérvétel)
- elektrofiziológiai vizsgálatok (EKG, holter, EEG,)
- pszichodiagnosztika, pszichológiai tesztvizsgálatok (teljesítmény tesztek, személyiségvizsgálatok, tünetbecslő kérdőívek és skálák)
- képalkotó eljárások (CT, MR, MRS, SPECT, PET, MRI, MEG)
- klasszifikációs rendszerek: BNO-10, DSM-V.

5. B.

Ismertesse a betegség hatását az emberre! Beszéljen a pszichiátriai betegség okairól és a beteg szerepről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- egészségi állapotot meghatározó tényezők: szomatikus, pszichés, szociális faktor, 1947. WHO definíciója
- pszichiátriai betegségek okai, multikauzális: örökletes, alkati, pszichoszociális, endogén és exogén tényezők
- a betegség, mint élmény magatartás: a betegség az egész személyiségre hat
- a betegség átélése: félelem az ismeretlenségtől, fenyegetettséget jelent, kihívást jelent, veszteséget/előnyt okoz/nincs jelentősége, bűntudat alakulhat ki, szorongás, depresszió, agresszivitást, regressziót okozhat, visszahúzódás, tagadás
- betegség tudat kialakulása
- a beteg ember magatartása (személyiség jegyek határozzák meg): harcoló, kaptuláló, kerülő
- a beteg szerepe: eredeti szerepek redukciója
- a betegség, mint krízishelyzet

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

6. A.

Ismertesse a pszichiátriai betegek jogait hazánkban! Beszéljen a forenzikus pszichiátria feladatairól!

Kulcsszavak, fogalmak:

- 1997. CLIV. Törvény az Egészségügyről (általános betegjogok)
- 60/2004. sz. (VII.6) ESzCSM rendelet (pszichiátriai betegek intézeti felvételének és az ellátásuk során alkalmazható korlátozó intézkedések szabályairól)
- 15/2006.sz. EüM rendelet (a pszichiátriai betegek intézeti felvételének és az ellátásuk során alkalmazható korlátozó intézkedések szabályairól szóló 60/2004. (VII. 6.) ESzCsM rendelet módosításáról)
- forenzikus pszichiátria területe: szakértői tevékenység, problémák a büntetőeljárársban, kényszergyógykezelés kérdésében állásfoglalás, pszichiátriai problémák peres eljárások során, gondnokság alá helyezés törvényi szabályozása, végrendelkezés, kártérítési perek, munkajogi perek, családjogi perek

6. B.

Beszéljen az egészségügyi etika alapelveiről, dilemmáiról, térjen ki az orvos-szakdolgozó-beteg közti vonatkozásokra!

Kulcsszavak, fogalmak:

- egészségügyi etika alapelvei: autonómia, „ne árts!”, „tégy jót!”, igazságosság, 1973. Ápolók Nemzetközi Etikai Kódexe szerinti általános alapelvek (egészség előmozdítása, betegség megelőzése, egészség helyreállítása, szenvedés enyhítése)
- konfliktusok, dilemmák: abortusz (élethez való jog), eutanázia, igazmondás, szervátültetések, pszichiátriai ellátással kapcsolatos dilemmák (a problémák a diagnózis bizonytalanságából, a beteg jogi helyzetéből, a kezelés korlátaiból adódnak), az egészségügyi kapcsolatokban előforduló etikai dilemmák (orvos-beteg, orvos-ápoló, ápoló-beteg, ápoló-ápoló)

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

7. A.

Beszéljen a szükségletek hierarchiájáról (Maslow)! Mondja el, hogy hogyan érvényesül ez a hierarchia a pszichiátriában! Ismertesse az ápolási modellek típusait! Térjen ki a modellválasztás szempontjaira a pszichiátriában!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Maslow piramis 5 szintje: fiziológiai szükségletek, biztonsági szükségletek, társadalmi szükségletek, önbecsülési szükségletek, önmegvalósítási szükségletek
- a pszichiátriában a szükségletek sorrendje megváltozik („fordított Maslow piramis”)
- ápolási modellek: Hildegard Peplau féle (1952., személyközi kapcsolat kialakítása ápoló és beteg), Virginia Henderson életműködésen alapuló modell (1964., 14 alapvető szükséglet), Dorothea Orem: önellátó modell (1971., felvilágosítás, tanítás), Marta Rogers-féle modell (1970., fejlődő, „egységes ember” segítése a lehető legjobb állapot elérésében), Callista Roy adaptációs elmélete (1976., biológiai, pszichológiai és szociális összetevők), Ida Orlandó elmélete (1961., hogyan reagálunk a beteg közvetlen igényeiben megjelenő magatartásra), Imogene King (1971., a beteg pozitív alkalmazkodását környezetéhez a kommunikáció eszközeivel kell helyreállítani)
- pszichiátriában alkalmazható: pl.: Roy féle modell, Orem féle modell, Orlandó modell, Hildegard Peplau féle modell, King féle modell, Virginia Henderson féle modell (pl. gerontopszichiátrián)

7. B.

Beszéljen a csoport fejlődési fokairól, fajtáiról! Ismertesse a csoportdinamika fogalmát, jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- tömeg, csoportelőzetes szak, csoport, közösség
- -csoportok létszámuk alapján: kiscsoport (5-12), középcsoport (20-40), nagycsoport (80-120)
- szociológiai szempontok szerint: rétegcs csoport, munkahelyi, szakmai, korcsoprotok
- társadalmi munkamegosztásban hivatalosan szervezett: hivatalos, formális csoportok, informális csoportok
- a kommunikációs szerkezet, a csoport szereprendszer, a csoport normarendszere, reagálás a csoportnyomásra, csoportdöntés, csoportkohézió, csoportkonfliktus, a csoport légköre, csoporthatások, vezetői magatartások
- csoportdinamika

Raut Edith

9. A.

Ismertesse a schizophrenia és a schizotipias rendellenességek okait, formáit, jellemzőit, terápiáját, rehabilitációját! Részletezze az ápolás specialitásait, térjen ki a gondozás fontosságára!

Kulcsszavak, fogalmak:

- schizophrenia: oka: genetikai tényezők, fejlődést befolyásoló tényezők.
- tünetek: 1. Eugen Bleuer féle 4 alapvető tünet: ambivalencia, asszociációk zavarai, affektusok zavarai, autizmus. 2. klinikusi felosztás: pozitív tünetek, negatív tünetek
- alcsoportok: hebefrénia, kataton típus, paranoid típus, differenciálatlan, egyszerű (szimplex), reziduális, szkizofreniform zavar
- kórlefolyás: prodrómális szakasz, aktív szakasz, reziduális szakasz
- kezelés: komplex: biológiai, pszichoszociális
- a depot-készítmények előnyei
- schizotipias zavar: oka: genetikai befolyás
- tünetek: hűvös, távolságtartó, különc, szertelen, bizarr, rossz kapcsolatteremtő képesség, furcsa hiedelmek, mágikus gondolkodás, paranoid túlértékelések, átmeneti pszichotikus állapot heves illúziókkal, hallucinációk, téveszmés gondolatok
- kezelés: énerősítő, szupportív terápia, társadalmi készségeket fejlesztő edukatív terápia, kognitív viselkedés terápia, antipszichotikumok kis dózisban, sz.e.: antidepresszív kezelés
- ápolási feladatok, gondozás

9. B.

Ismertesse az attitűd fogalmát, természetét és mérését! Beszéljen a szociometria módszeréről és tárgyáról!

Kulcsszavak, fogalmak:

- tapasztalaton keresztül mentális- és idegi készenléti állapot
- természete, attitűd és vélemény közötti különbség
- attitűdök változása szociális befolyások hatására
- mérés: attitűdskálák különböző formái
- szociometria fogalma: az interperszonális kapcsolatok vizsgálatára alkalmazott számszerű mutatók
- mérhető: csoportkohézió, csoport érzelmi struktúrája, pozitív és negatív kapcsolatok, csoportterápia hatása
- szociogramm

Rauk Edit

10. A.

Ismertesse a kedélyélet zavarait, megjelenésének jellegzetes formáit, lefolyásukat, kezelésüket, rehabilitációját! Részletezze az ápolás specialitásait, térjen ki a gondozás fontosságára!

Kulcsszavak, fogalmak:

- mániás és depressziós kórképek. Okai: genetikai faktorok, pszichoszociális faktorok, neurobiokémia
- mindkét kórképnél: affektivitás zavara, gondolkodás zavara, akarat, motorium zavara
- depresszió szomatikus tünetei: insomnia, étvágy- súlycsökkenés, fokozott fájdalomérzet, csökkent szexualitás, székrekedés
- mániás állapot szomatikus tünetei: csökkent alvásigény, fokozott étvágy, súlycsökkenés, csökkent fájdalomérzet, fokozott szexualitás
- depresszió súlyosság szerint: enyhe, mérsékelt, súlyos, súlyos depresszió pszichotikus tünetekkel
- mánia súlyosság szerint: hipománia, mánia pszichotikus tünetek nélkül, súlyos mánia pszichotikus tünetekkel
- depresszió terápiás lehetőségei: antidepresszívumok, szorongásoldók, altatók, lítium, sz.e: ECT, kognitív pszichoterápia, mozgásterápiák, fényterápia, alvásmegvonás
- mánia terápiás lehetőségei: antipszichotikumok, lítium-sók, benzodiazepinek származékai
- betegségfolyások: 1. bipoláris 2. unipoláris 3. speciális lefolyások: rapid ciklus, szezonális minta, szülés utáni kezdet, rövid visszatérő depresszió
- ápolási feladatok, gondozás

10. B.

Ismertesse a munkaterápia fogalmát, szerepét, módszereit a pszichiátriában! Soroljon föl munkaterápiás technikákat! Beszéljen a gyógyfoglalkoztató feladatairól a munkaterápiával kapcsolatban!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fogalma: testi, lelki működésváltozás előidézése az egészséges funkciók helyreállítása céljából; sajátos; reszocializáció; a munkavégzés terápiás jellegű
- a terápiás hatású munka előfeltételei: képességek, értelem, együttműködés, adagolhatóság, igazodjon a munkakínálathoz
- fokozatosság elve a pszichiátriai rehabilitációban
- munkaterápia fokozatai: ráhagyó, terápiás céllal végzett, szakmai munka előkészítése, szakmai munkavégzés átmeneti intézményben, visszaállítás az eredeti munkába
- munkacsoport, szociális egység, homogenitás, vezető aktív együttműködése, jutalmazás, motiváció, balesetvédelem, tűzvédelem
- munkaterápiás folyamat: 1. funkció helyreállító, 2. funkciómegtartó, 3. munkatréning
- munkaterápiás technikák: rafia munkák, makramé készítés, szövés, famunkák, fémmunkák, ékszerkészítés,

Raut Edit

11. A.

Ismertesse a pszichiátriai szakápoló személyiségjegyeit! Beszéljen a team munkáról! Ismertesse a paranoid rendellenességek okait, formáit, jellemzőit, terápiáját! Részletezze az ápolás specialitásait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- egészségügyi személyzettel, munkatársakkal szembeni elvárások: egymás elfogadása, tisztelet, kompetencia határok betartása, segítőkészség, reakciós képesség, helyzetfelismerés, agresszió kezelése, munkaalkalmasság, empátia, együttműködési képesség, pontosság, precizitás, szakszerűség, lelkesen örömmel dolgozzon, jó szervezőkészség, titoktartás, példamutatás, határozott, de indirekt betegvezetés, feltétel nélküli elfogadás, paternalizmus elkerülése, stigmatizáció elkerülése, kongruencia
- a team meghatározása, jellemzői, hatékony team jellemzői, team munka szinterei, módjai, feladatszervezés, esetmegbeszélés, szupervízió
- paranoid rendellenesség: oka pontosan nem ismert, biológiai okok, pszichodinamikai faktorok
- tünetek: nagyfokú bizalmatlanság, gyanakvás, megdönthetetlen téveszmerendszer, jellemzők az észrevevés zavarai, olfaktoros és taktilis hallucinációk, paranoia típusok: erotomániás, nagyzasos típus, féltékenységi típus, perzekutoros típus, szomatikus típus
- kezelés: antipszichotikumok, pszichoterápia
- ápolási feladatok, gondozás

11. B.

Részletezze a pszichológiai tesztvizsgálatok módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- teljesítménytesztek, intelligencia tesztek: OTIS, Kleist-séma, Raven-féle Progreszív Matrica Teszt, Ozsváth-féle Csoportos értelempróba, a magyar Wechsler-féle intelligenciateszt, MAWI
- személyiségvizsgálatok, kérdőíves módszerek: Cattell-féle 16 faktoros személyiség-kérdőív, Eysenc-féle személyiség kérdőív, MMPI
- projektív tesztek: TAT, Szondi-teszt, Rosenzweig-féle képes frusztrációs teszt (PFT), Roschach-próba
- egyéb személyiségtesztek: 1. rajztesztek: alakrajztesztek, farajztesztek, 2. szín-tesztek: Lüscher-teszt, Pfister-féle színpiramis teszt,
- tünetbecslő kérdőívek és skálák: általános egészségi kérdőív, rövid pszichiátriai becslőskála, Zung-féle önértékelő depressziós skála, Spielberger-féle szorongás kérdőív

Raul Edit

12. A.

Ismertesse a táplálkozási magatartás zavarainak típusait, jellemzőit, és terápiájukat! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

Kulcsszavak, fogalmak:

- anorexia nervosa: normálistól legalább 15%-kal alacsonyabb testsúly, testséma zavar, rettegés a hízástól, éhezés, önhánytatás, túlzott testedzés, hashajtók, víz-hajtók, pszichostimulánsok, rossz prognózis: betegek 7%-a meghal 10 éven belül
- bulimia nervosa: kényszeres evési epizódok, nagy mennyiségű étel fogyasztása, levertség, bűntudat, drasztikus súlycsökkentés: önhánytatás, hashajtás, szigorú diéta, víz-hajtók, nagy súlyingadozások
- táplálkozási zavarok szövődményei
- kezelésük: szomatikus terápiák, egyéni pszichoterápia, viselkedésterápia
- ápolási feladatok

12. B.

Ismertesse a foglalkozásterápiák formáit! Beszéljen a gyógyfoglalkoztató feladatairól a foglalkozásterápiákkal kapcsolatban!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kreatív és művészeti jellegű terápiák
- kreatív terápiák hatása: alkotás folyamatában öngyógyító, személyiség épségének helyreállítása
- kreatív foglalkozások: papírmunkák, origami, díszek- és játékok alkotása, háztartási hulladék kreatív hasznosítása, szárított és préselt virágok, ikebana,
- művészeti jellegű terápiák: gyógyító eszköz: művészetek fajtái; hatóanyag: a műalkotás
- képző- és iparművészetek terápiás alkalmazása
- képzőművészeti foglalkozásterápiák
- pszichopatológias képzőművészet
- iparművészeti terápiás foglalkozások. Gyöngyözés, agyagmintázás, batikolás, makramé, mozaikkészítés, kavicsmozaik,
- csoportterápia játékos művészi foglalkozással: foglalkozássorozat (Dr. Polcz Alaine dolgozta ki)
- gyógyfoglalkoztató feladatai

Rauk Edit

13. A.

Ismertesse a pszichoaktív szerek (alkohol, drog) használata által okozott mentális és viselkedészavarok formáit, jellemzőit, lefolyásukat, a gyógyítás lehetőségeit! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kialakulásuk: biológiai, genetikai, személyiségi és szociokulturális tényezők egyaránt
- alkohollal kapcsolatos zavarok: heveny alkoholmérgezés, patológiás részegség, alkoholmegvonásos tünetegyüttes,
- addikció, tolerancia, szenzitizáció, dependencia, kémiai addikció ismérvei
- alkoholos személyiségváltozás („alkoholista karrier”)
- krónikus alkoholizmus, szenvedélybetegség
- krónikus alkoholisták terápiája: komplex szomato-pszicho-szocioterápia, kezelési fázisok: kontaktus létesítése, méregtelenítés, leszoktatás, utógondozás, rehabilitáció
- ápolási teendők, gondozás alkoholbetegeknél, önszegítő csoportok
- alkohollal társuló betegségi és pszichoszociális kockázatok
- drogok felosztása: 1. szedatívumok, altatók és szorongásoldók, 2. opiátok, 3. központi idegrendszer stimulánsok, 4. hallucinogének, 5. arylcylohexylamin (angyalpor), 6. cannabis, 7. szerves oldószerek, 8. egyéb anyagok (nicotin, coffein, anabolikus szteroidok)
- drog-betegek kezelése: akut fázis (elvonás), tartós fázis (rehabilitáció): egyéni és csoport pszichoterápiák, családterápiák, magatartási és kognitív terápiák)
- ápolási feladatok, gondozás drog-betegeknél, önszegítő csoportok

13. B.

Ismertesse a mozgásterápia szerepét, formáit! Jellemezze a fiziológiás- és a terápiás mozgásmintákat! Beszéljen a gyógyfoglalkoztató feladatairól a mozgásterápiákkal kapcsolatban!

Kulcsszavak, fogalmak:

- mozgásterápia módjai: torna, tánc, ritmikus mozgásgyakorlatok, gesztusterápiák, sport, séta
- lényegük, gyógyító hatásaik
- a krónikus pszichiátriai betegek fiziológiai jellemzői, testtartása
- fiziológiás mozgás, alapvető mozgásminták integrációja, mobilitás, stabilitás
- fájdalom indukálta mozgásminták, mozgástól való félelem, csökkent mozgástartomány, erőszint hanyatlása
- kezelési stratégiák kidolgozása, kivitelezése
- gyógyfoglalkoztató feladatai

Rauk Edit

14. A.

Ismertesse a kényszerbetegség kialakulását, jellemzőit, megjelenési formáit, terápiáját!
Részletezze az ápolás specialitásait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kialakulásban genetikai, biológiai és pszichológiai tényezők egyaránt
- jellemzői: 1. kényszergondolat (obszesszió) 2. kényszercselekvés (kompulzió)
- leggyakoribb kényszergondolatok és kényszercselekvések: 1. félelem a fertőzéstől, piszoktól, ezért tisztálkodási kényszercselekvések, 2. agresszív kényszergondolatok, ezért ellenőrzési kényszercselekvések, 3. szexuális kényszergondolatok, ezért (mentális) gondolkodási rituálék, 4. patológiás kételkedés, ezért ismétléses rituálék (pl. újraolvasás, lépegetés), 5. vallásos kényszergondolatok, ezért imádkozási rituálék, 6. szimmetriával, pontossággal kapcsolatos kényszergondolatok, ezért megszámlálási kényszercselekvések
- terápia: gyógyszeres, viselkedésterápia, sz.e.: pszichiátriai sebészet (gamma-sugarakkal végzett műtét)
- ápolás: a viselkedésterápiával párhuzamosan az önellátás fokozása, OCD alapítványhoz, klubhoz való csatlakozás ajánlása

14. B.

Ismertesse a közösségi terápia formáit! Térjen ki a gyógyító közösség fogalmára, alapelveire!

Kulcsszavak, fogalmak:

- közösségi terápia feltételei
- a beteg és környezete, milióterápiák
- gyógyító közösség fogalma, alapelvei: nondirektivitás, tolerancia, közösségi szellem, szembenézés a valósággal
- a nagycsoport, az osztályos nagycsoport ülés és vezetése, a nagycsoport értelme
- személyzeti csoport
- betegek spontán szerveződése, a betegek önkormányzata
- közösségi terápia intézményen kívül: önségités-öngyógyítás csoport

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

15. A.

Ismertesse a szorongásos zavarok típusait, megjelenési formáit, tüneteit, terápiáját! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

Kulcsszavak, fogalmak:

- pánikbetegség/agorafóbia: pánikroham (egyszerre 4 tünet jelen van, 10 perc)
- szociális fóbia (túlzott félelem bizonyos helyzetekben, társasági helyzetek kerülése)
- specifikus fóbiák (ált. izolált és magában foglal egy tárgyat, pl. kígyó, magasság, vér)
- generalizált szorongás (nagyértékű szorongás, túlzott aggódás)
- kezelésük: viselkedésterápia, sze.: antidepresszívumok, szedatívumok, altatók
- ápolás: szorongás okának kibeszéltetése, gondolatok elterelése a kulcsélményről, szorongásoldó relaxáció megtanítása, a koffein fogyasztásának korlátozása, bizalom ébresztése a személyzet iránt, tulajdonítsa a betegség tüneteinek a viselkedése kórosságát, esetleges szégyenérzet csökkentése, család bevonása, felvilágosítás a betegség jellegéről, kezelés menetének ismertetése, helyes gyógyszer-szedési szokások kialakítása, pihentető alvás elérése, testsúly ellenőrzés

15. B.

Részletezze a rekreációs tevékenység fajtáit! Beszéljen a gyógyfoglalkoztató feladatairól a rekreációs tevékenységekkel kapcsolatban!

Kulcsszavak, fogalmak:

- rekreáció: az ember egészségének, munkaképességének újratermelését jelenti
- pihenés: tétlen szemlélődés, olvasás, zenehallgatás, TV nézés, rádiózás, színház koncert, stb.
- kreatív szabadidőtöltés: szellemi, művészi, technikai, fizikai
- fizikai rekreáció: horgászás, kondicionálás, sportág tanulás, stb.
- sport rekreáció a fizikai rekreáció része: hagyományos versenysportok mozgás-anyaga, gimnasztika, relaxáció (masszázs, szauna, jóga), természetjárás, turizmus, sportüdülés, tanfolyamok, stb.
- gyógyfoglalkoztatói feladatok

Rauk Edit

16. A.

Ismertesse a mentális retardáció okait, formáit, jellemzőit, a kezelés és gondozás lehetőségeit és módszereit! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

Kulcsszavak, fogalmak:

- okok: nagyon sokféle lehet: kromoszóma rendellenesség, intrauterin károsodások, perinatális károsodások, csecsemő és kora gyermekkori, pszichoszociális külvilág kedvezőtlen hatásai
- fokozatai (pszichológiai kritériumok): 1. enyhe fokú (debilitás), IQ: 50-69, 2. közepesúlyos (imbecillitás), IQ: 36-49, 3. súlyos (idiócia), IQ: 20-35, 4. legsúlyosabb idiócia: 20 alatti IQ.
- ápolás, gondozás: az érintett családok és társadalom
- ápolási problémák lehetnek: 1. önellátáshiány (táplálkozás, tisztálkodás, öltözködés, WC használat), 2. vizelet- széklet inkontinencia, 3. nem ehető anyagok fogyasztása, 4. félrenyelés kockázata, 4. baleset kockázata, 5. bőrkárosodás vakarás miatt, 6. indulatos, agresszív viselkedés, 7. nem kívánt terhesség kockázata, 8. szóbeli kapcsolattartás zavara a szókincs és a rossz artikuláció miatt
- megelőzés: örökletes károsodások kiszűrése, korai magzati életben elszenvedett károsodások kiszűrése, prevenciók tevékenységek: alkohol, drog, dohányzás, táplálkozás, életmód stb. terén.

16. B.

Ismertesse a munkalélektan fogalmát, feladatait, módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- alkalmazott pszichológiai tudomány feladatai, módszerei
- a munkatevékenység, a megfelelés modellje, egyéni munkatevékenység potenciál
- a munkafolyamat jellemzői: fáradtság, monotonia, pihenési idők
- ergonómiai szempontok
- munkatevékenység biztonsága
- munkapszichológia feladatainak meghatározója: társadalmi, gazdasági, technikai fejlődés
- hatékonyság és elégedettség
- személyügy és munkapszichológia

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

17. A.

Ismertesse a demencia kialakulásának főbb okait, jellemzőit, lefolyását! Beszéljen a kezelés lehetőségeiről és az ápolás specialitásairól! Ismertesse a tudatzavarok (energetikai és integrációs) formáit, jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- demencia: 1. kialakulása: cardiovascularis betegségek, epilepsziás rohamok, fertőzések, mérgezések, táplálkozási hiányok, térfoglalás, – Alzheimer-kór, Pick-betegség, Huntington-kór, Parkinson-demencia, Creutzfeldt-Jacobs-betegség, herpes simplex agyvelőgyulladás, SM, Wilson-kór, 2. jellemzők: lassan, fokozatosan fejlődik ki, 3. Kórlefordulás: Alzheimer progresszív, vasculáris hullámzó, 4. Kezelés: alapbetegség kezelése a fő, tünetjavítás ill. Alzheimer-nél progresszió lassítás is 5. leggyakoribb ápolási problémák: elkóborlás, konfliktus kialakulása, higiénés igénytelenség, nem tudja szabályozni a széklet- vizeletürítést, nem tudja mi a másik tulajdona, kiszáradás veszélye, napszaki ritmus megfordulása, sérülés- balesetveszély, idegen környezethez nehezen adaptálódik, kommunikációs nehézségek, kirekesztődés a családból, társadalomból,
- Tudatzavarok:
- energetikai: somnolentia, sopor, coma (RAS)
- integrációs, tartalmi (agykéreg): téveszmék, beszűkült tudati állapot, konfúzió,
- energetikai és tartalmi zavar együttesen: oneiroid, delírium, amencia, homályállapotok

17. B.

Ismertesse a csoportvezetés feladatait! Térjen ki a vezetési stílusokra! Beszéljen a pszichiátriai szakápolói- és a gyógyfoglalkoztatói feladatokról a csoportfoglalkozásokkal kapcsolatban (kis csoport, nagycsoport, pszichoterápiák)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- hivatalos csoport élére állított vezető
- vezető feladata: csoportját egyre nagyobb teljesítményre, elégedettségre ösztönözze, vegyen részt, épüljön be a csoportba, felettes csoport tagja legyen, tagok kezdeményező-készségét támogatja, motivál, alkalmazza a társas befolyásolási technikákat, szociometriai mutatók figyelembevétele, a vezető, mint katalizátor
- visszajelentés a csoporttagok felé
- sikeres vezetés feltételei
- a vezetőtevékenység megtanulható, a vezetői tulajdonságok tudatosan javíthatók
- vezetési stílusok
- gyógyfoglalkoztatói- és pszichiátriai szakápolói feladatok

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

18. A.

Ismertesse a személyiségzavarok felosztását, jellemzőit, a terápia módjait! Térjen ki az ápolás specialitásaira borderline személyiségzavar esetében!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A-csoport („excentrikus”): paranoid, szkizoid, szkizotípusos
- B-csoport („dramatikus”): antiszociális, borderline, histrionikus, narcisztikus
- C-csoport („szorongásos”): elkerülő, dependens, obsessiv-compulsiv
- közös jellemzők: tartós életvitelre jellemző abnormális magatartásformák, diszhaarmónikus attitűdök és viselkedés, már gyerekkorban kezdődnek, impulzivitás vagy kényszeresség, irritabilitás
- kezelés: csoportterápiák, kognitív viselkedésterápia
- ápolási problémák lehetnek borderline személyiségzavar esetében: konfliktusok (impulzív viselkedés miatt, házirend megszegése miatt), hisztériás roham a figyelem felkérésére, önagresszió, napszaki ritmus felborulása (napirend, elfoglaltság biztosítása), alkohol, drog fogyasztása (rendszeres szekrényellenőrzés), osztály elhagyása önkényesen, higiénés szükségletek elhanyagolása (figyelmeztetni naponta), környezetében rendetlenség (megmutatni, mit hová tegyen), ne vegye el mások tulajdonát (tudatosítani ennek helytelenségét)

18. B.

Ismertesse a vezetésre vonatkozó nézetek történetét! Beszéljen a vezetési modellekről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a vezetés tudományos alapjai
- vezetési szerepek a gyakorlatban
- vezetéselmélet főbb fázisai
- vezetéselméleti példák: korai elméletek, az „emberi viszonyok” irányzat, vezetői jellem elmélete, Fiedler kontingencia modellje, korai viselkedési elmélet, az út-cél elmélet, Tannenbaum vezetési modellje, karizmatikus vezetési modell, Machiavelista vezetésmodell
- helyzettől függő vezetési stílus: P. Hershey szerint, Stratégiai vezetés: TQM (teljes minőségirányítás), Just Time vezetési filozófia, Management By Objectives, Management By Exception, Management By Delegation, Management By Systems, Tanulásszervezet, TOC – Korlátelmélet, VBM-Értékalapú irányítás

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

19. A.

Csoportosítsa a pszichiátriában alkalmazott gyógyszereket! Térjen ki a mellékhatásokra, a gyógyszerhatást befolyásoló tényezőkre, valamint a placebo alkalmazására! Beszéljen az ápolás specialitásairól!

Kulcsszavak, fogalmak:

- antidepresszívumok: MAO-gátlók, Ruptake-gátlók, Szelektív Szerotonin Reuptake Fokozó
- ápolói tevékenység antidepresszívum-terápiával kapcsolatban, MAO-bénítók szedésekor
- lítium mellékhatások: gyomor, bélrendszert érintők, neuromuscularis változások, központi idegrendszert érintő, kardiovascularis redszert érintő, lítium mérgezés intenzív ellátást igényel
- ápolói tevékenység lítiumterápiával kapcsolatban
- antipszichotikumok: típusos, atípusos, depot-hatásúak, kis- közép- nagypotenciálú
- antipszichotikumok mellékhatásai: 1. mozgás zavarok 2. endokrin mellékhatások, 3. figyelem és memóriazavarok, 4. fényérzékenység, 5. neuroleptikus malignus syndroma (életveszélyes állapot!)
- ápolói teendők antipszichotikum-terápiával kapcsolatban
- anxiolitikumok, altatók: benzodiazepinek és nem benzodiazepin típusúak
- benzodiazepinek kedvezőtlen hatásai: 1. rövid távú: fáradtság, álmoság, apátia, ataxia, motoros koordinációs zavar, 2. paradox hatások: stimuláció, morális gátlások oldása, 3. hosszú távú: dependencia
- nem benzodiazepinek: pl. Anxiron, Andaxin, Atarax, Stilnox, Imovan
- placebo: hatóanyagot nem tartalmazó tabletták, az alkalmazás szabályait be kell tartani
- gyógyszerek hatását befolyásoló tényezők: életkor, betegségek, táplálkozás, tolerancia, habituáció, addikció, gyógyszerallergia, gyógyszer interakciók, egyéb tényezők

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

19. B.

Ismertesse a haldoklás- és a gyász pszichés folyamatát! Beszéljen a haldokló betegek hozzátartozói számára történő támasznyújtásról!

Kulcsszavak, fogalmak:

- haldoklás pszichés stádiumai: tudatlanság, bizonytalanság, tagadás, düh, alku, depresszió, belenyugvás
- hozzátartozók ugyanezen a stádiumon jutnak át, fáziseltolódásban
- a gyász fogalma
- a normális gyász pszichés folyamata: sokk, kontrollált szakasz, regresszió, adaptáció
- anticipátoros gyász
- szövődményes gyászra hajlamosító tényezők: váratlan veszteség, túlságosan erős kötődés, ambivalens érzések az elhunyttal kapcsolatban, gyermek halála, halmozott, korábbi veszteségek, egyidejűleg egyéb stresszhelyzetek, hiányos szociális kapcsolatok, erőszakos halál, a halálesetet a gyászoló okozta balesettel, rossz testi, lelki egészség, depresszió
- szövődményes gyászformák: krónikus, bagatellizáló, hipertrofikus, torzult gyász
- a gyász és a major depresszió elkülönítése
- gyászolóknak pszichés gondozása: egyéni pszichoterápia (krízis intervenció, rövid dinamikus pszichoterápia, hipnoterápia), családterápia, csoport terápia (pszichodráma), relaxáció, kreatív terápia, zeneterápia

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

22. A.

Ismertesse a disszociatív- és szomatoform zavarok típusait, megjelenési formáit, tüneteit, terápiáját! Térjen ki az ápolás specialitásaira!

Kulcsszavak, fogalmak:

- disszociatív zavarok értelmezése
- disszociatív amnézia, fuga, identitás zavar, Ganser szindróma, deperszonalizációs tünetcsoport, stupor, pszeudoneurológiai tünetcsoportok
- kezelés: pszichoterápia
- szomatoform zavarok: 1. szomatizációs zavar, 2. konverziós zavar, 3. hipochondriázis, 4. fájdalom-szindróma
- szomatoform tünetcsoportok terápiája: komplex és tartós terápiás program
- aggraváció, szimuláció
- kezelés: egyéni pszichoterápiák, sze. antidepresszívumok, szorongásoldók
- ápolási problémák lehetnek: társas kapcsolatok zavara (segíteni pl. a családi kapcsolatok helyreállításában, türelem,), téves félelmek (olyan helyzetek keresése, amelyek önbecsülését fokozzák), beszűkült gondolkodás (szabadidejének tartalmatlan kitöltése), elégtelen együttműködés (bizalom kialakítása, együttérzés), önkényes gyógyszerfogyasztás (rendszeres éjjeliszekevény ellenőrzés)

22. B.

Ismertesse a nevelépszichológia fogalmát, a kutatás módszereit! Beszéljen a tanulást- és teljesítményt meghatározó tényezőkről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- nevelépszichológia tárgya, helyzete, kutatási módszerei
- tanulást és teljesítményt meghatározó tényezők: motiváció, fáradás, Pygmalion hatás
- tanulási zavarok
- magatartási, beilleszkedési problémák
- tehetség: azonosítás, fejlesztés

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

23. A.

Ismertesse az alvászavarok formáit, jellemzőit, kezelését! Térjen ki az ápolói teendők fontosságára alvászavarban szenvedő betegnél!

Kulcsszavak, fogalmak:

- inszomnia: elalvási, átalvási zavar (átmeneti, rövid távú, krónikus)
- inszomnia kezelése: átmeneti- és rövid távú inszomnia esetén: gyógyszeres kezelés, krónikus inszomnia esetén: altatószertől megválni és magatartásterápia
- hiperszomnia (narkolepszia), kezelése gyógyszeres és magatartásterápia
- paraszomnia: ébredési zavarok (álomittasság, alvajárás, éjszakai felrettenés), REM alvással kapcsolódó paraszomniák (szorongásos álmok)
- nyugtalan láb szindróma
- cirkadián ritmus megzavarásából eredő alvászavarok: késő alvás fázis szindróma, időzóna-változás, többműszakos munkakörhöz kapcsolódó alvászavarok

23. B.

Ismertesse a zeneterápia és a drámaterápia módszerét, technikáit! Beszéljen a játék szocioterápiás alkalmazásáról! Sorolja fel a gyógyfoglalkoztatói feladatokat a zeneterápiával-, drámaterápiával- és a játék szocioterápiás alkalmazásával kapcsolatban!

Kulcsszavak, fogalmak:

Zeneterápia:

- dallam, ritmus, harmónia, hangszereken való játék
- passzív zeneterápia, aktív zeneterápia
- kiscsoportban
- zenére festés, mint terápiás módszer, megfelelő zeneválogatás
- közösségformáló erő
- gyógyfoglalkoztatói feladatok

Drámaterápiák:

- színpad, közönség, terápiás hatás
- módszerek: színjátás-terápia, a „terápiás színház”, különféle helyzetgyakorlatok, a „színpadi kifejezés” módszere, bábozás, pantomim
- terápiás hatás érvényesülése
- gyógyfoglalkoztatói feladatok

Játék:

- önmagáért való
- hatásai: játékostön kielégítése, aktív pihenés, felszabadít
- játékfajták: funkció játékok, ügyességi játékok, alkotó játékok, szabály játékok, logikai játékok, szerepjátékok, szerencsejátékok
- gyógyfoglalkoztatói feladatok

Hitelesítve:

57 / 65

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

24. A.

Csoportosítsa a gyermekkori pszichés fejlődés zavarainak-, viselkedési és érzelmi zavarainak formáit, jellemzőit, terápiáját!

Kulcsszavak, fogalmak:

- specifikus zavarok: fejlődési diszlexia, kezelése gyógypedagógiai fejlesztő módszerekkel
- átható fejlődési zavarok: autizmus, kezelése gyógypedagógiai módszerek
- viselkedési és érzelmi zavarok: 1. hiperkinetikus zavar, kezelése: sajátos nevelési módszerek alkalmazása, 2. magatartászavar: nem szocializált magatartászavar, szocializált magatartászavar, oppozíciós magatartászavar
- gyermekkori érzelmi zavarok: gyermekkori fóbia, szeparációs szorongásos zavar, gyermekkori szociális szorongásos zavar, iskolafóbia
- szociális kapcsolatteremtési zavar (kötődés problémáira vezethetők vissza): reaktív kötődés zavara, gátolatlan kötődési zavar, szelektív mutizmus
- -TIC: motoros, vokális, kombinált (Tourette-szindróma), oka: genetikai tényezők jelentősek, lefolyása hullámzó, kezelése: dopamin antagonisták (haloperidol, risperidol) valamint szupportív és viselkedésterápiás módszerek

24. B.

Ismertesse a pszichoterápia fogalmát! Csoportosítsa a pszichoterápiás módszereket, mondja el a pszichoterápiás folyamat szakaszait, általános jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- pszichoanalízis, viselkedés- és kognitív terápia, személyközpontú pszichoterápia, hipnózis, relaxációs és szimbólumterápia, család és párterápia, csoport pszichoterápia
- egyéb pszichoterápiás módszerek: tranzakcióanalízis, Gestalt pszichoterápia, logoterápia
- pszichoterápiás folyamat szakaszai: 1. előfázis: pszichoterápiás kivizsgálás, diagnózis, indikáció, előkészítés, 2. terápiás szerződés, 3. terápiás szövetség, terápiás keret, 4. formai elemek: ülés hossz, ülésgyakoriság, összülés szám, 5. lezárás, utófázis
- a pszichoterápia közös tényezői: meleg, bizalomteljes interperszonális kapcsolat, megnyugtató és támogatás, deszenzitizáció, az adaptív válaszok megerősítése, megértés, belátás, placebohatás

Rauk Edit

25. A.

Ismertesse a pre-, peri- és posztnatális mentális zavarok jellemzőit, kezelésüket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- reprodukciós zavarok, meddőség, funkcionális meddőség, érzelmi reakciók
- párcapcsolat alakulása, párcapcsolati szerepzavarok
- nem kívánt terhesség, terhességmegszakítás
- várandósság, mint egészséges krízissituáció; terhesség, mint krízisállapot; sikertelen terhesség, poszttraumás stressz,
- posztnatális depresszió, pszichózis
- alternatív szülés, szülészeti iskolák

25. B.

Ismertesse a csoport-pszichoterápiák fajtáit és jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- terápiás kiscsoport (elrendezés, létszám, ülészám, nyílt- és zárt csoportok, ambuláns és osztályos csoport)
- terápiás cél és indikáció
- terápiás tényezők (pl. információ közlés, remény sugalmazása, egyetemlegesség, utánzó viselkedés, csoport-összetartozás, katarzisz)
- a terapeuta szerepe (a csoport fenntartása, a csoport terápiás kultúrája kialakulásának segítése), a szerep sajátosságai
- a koterápia (kettős vezetés)
- főbb csoport-pszichoterápiás irányzatok: analitikus csoportmódszerek, csoportanalízis; a pszichodráma
- a csoport a terápiás rendszerben: osztályos nagycsoport (közösségi fórum), személyzeti csoport (teamszupervízió), pszichoterápiás esetmegbeszélő csoport (Bálint-csoport)

Rauk Edit

26. A.

Ismertesse az öngyilkosság kritériumait, rizikófaktorait! Térjen ki a preszuicidális szindrómára! Beszéljen az öngyilkosság megelőzésének lehetőségeiről! Határozza meg a krízisintervenció fogalmát! Jellemezze a krízisintervenció ellátó egység munkáját!

Kulcsszavak, fogalmak:

- három kritérium: 1. a meghalás tudatos szándéka, 2. egy módszer képze, amely az élet kioltására alkalmas, 3. e módszer cselekvéssémájának megvalósítása
- öngyilkossági kísérlet, a sikertelenség okai (gyenge szándék, nem elég hatékony módszer, öngyilkossági cselekedet hibás, halál bekövetkezte előtt külső segítség érkezik)
- rizikófaktorok: elsődleges (pszichiátriai betegség, megelőző öngyilkossági kísérlet), másodlagos (kora gyermekkori veszteségek, izoláció, munkanélküliség), harmadlagos (férfi nem, serdülő korosztály, idős nők)
- preszuicidális szindróma: Ringel triász: 1. fokozódó érzelmi beszűkülés, 2. agresszivitás gátlása, saját maga ellen fordított agresszió 3. öngyilkossági fantáziák
- „Cry for help”: segélykiáltás (valamilyen formában a környezet tudtára adják szándékukat) – jelek felismerése, időben történő beavatkozással megelőzhető
- pszichiátriai sürgősség meghatározása, sürgősségi állapotok
- krízis meghatározása (válsághelyzet)
- akut öngyilkossági veszély elhárítása (intenzív gyógyszeres kezelés, szupportív pszichoterápia)
- krízis intervenció team: minden tag ismeri helyét az ellátórendszerben, saját belső mentálhigiéne fontos, különböző szakterületen dolgozó emberek jól kiegészítik egymást,
- krízisintervenció centrumok

26. B.

Beszéljen a szociális szerep fogalmáról, a szerepfeszültségről, szerepkonfliktusról és a megoldások lehetőségeiről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- szerep kategória: valamely szociális kapcsolatban bizonyos helyet elfoglaló személyek kategóriája
- szociális szerepelvárások, szereptanulás
- a szerepben kétirányú követelmény találkozik: társadalom részéről és egyén részéről
- szerepváltozatok: adott szerepek (férfi, női), kivívott szerepek, spontán szerepek
- szerepviselkedés
- szerepfeszültségek, szerepkonfliktusok: szerepek között, egy szerepen belüli ütközések
- megoldások

Raut Edit

27. A.

Csoportosítsa a pszichopatológia alapfogalmait, a pszichés zavarokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kognitív struktúra: tudat zavarai, figyelem zavarai, orientáció zavarai, érzékelés és felfogás zavarai, emlékezés zavarai, intellektus zavarai, gondolkodás zavarai
- affektív struktúra: érzelmi élet zavarai, az érzelmi élet minőségének változásai, érzelmi élet hatékonyságának változásai, hangulati élet és közérzet zavarai
- konatív struktúra: akarati élet zavarai, pszichomotorium és zavarai
- biológiai struktúra: ösztönélet zavarai, önfenntartás zavarai, hiányállapotok
- a tudat: tudatzavarok

27. B.

Ismertesse a szociálpszichológia fogalmát, tárgyát! Beszéljen a szocializáció folyamatáról, és a család funkciójáról!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fő kérdéskörei: pszichológiai jelenségek, személyek közötti kapcsolatok, hatások, csoportviselkedés, csoportszerkezet, csoportpszichológiai jelenségek vizsgálata, a személyiség fejlődésének kölcsönhatásai és kapcsolata a társadalmi feltételekkel, a szocializáció témakörei stb.
- szocializáció: a szociális tanulás folyamatai, gyámoltalan csecsemő érett felnőtté alakul
- szociális tanulási folyamatok: utánzás, identifikáció, szereptanulás
- önmagunkról alkotott kép és a szociális szerepek szociális tanulás útján való kialakítása, önismeret
- különböző viselkedési rendszerek (függés, agresszió, vonzalom) kifejlődésének, valamint a cél elérését szolgáló különféle stratégiák kidolgozása
- szociális struktúrák, ezen folyamatok hatásaihoz való viszonya
- a szocializáció célja: a társadalomba jól beilleszkedő ember
- a szocializáció kitüntetett társadalmi helye: a család
- családtípusok
- szociális zavarok: beilleszkedési zavarok a szocializációs folyamat hiányaira utalnak

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

29. A.

Ismertesse a delírium kialakulásának főbb okait, jellemzőit, lefolyását! Beszéljen a kezelés lehetőségeiről és az ápolás specialitásairól! Beszéljen a segítő hivatás mentálhigiénés vonatkozásairól!

Kulcsszavak, fogalmak:

- delírium: 1. kialakulása: organikus agyi és/vagy általános testi betegségek talaján, 2. jellemzők: tudat- figyelemzavar, kognitív folyamatok globális zavara, pszichomotoros zavar, alvás-ébrenlét zavara, emocionális zavarok, 3. kórlefolyás: alapbetegség függvénye, 4. kezelés: alapbetegség kezelése, sz.e.: sürgősségi ellátás, 5. ápolás: állandó felügyelet, obszerváció, pontos dokumentálás, orvost időben értesíteni, gyakori megnyugtató, türelem, külső ingerek minimalizálása, vizelet-széket felfogása, ágyvédelem, konfliktusok megelőzése, sz.e.: rögzítések alkalmazása, szégyenérzet csökkentése
- a segítő személyisége, mint rizikófaktor, a Helfer-szindróma, W. Schmidbauer elmélete, a segítő személyisége és motivációjuk, a segítő típusai

29. B.

Beszéljen a balesetvédelem- és a munkabiztonság pszichiátriai vonatkozásairól!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a munkavédelem általános elvei, fogalmai
- a biztonságos munkavégzés tárgyi, személyi feltételei
- fizikai, kémiai, biológiai hatások a dolgozóra
- főbb veszélyforrások, felismerésük módszerei, a védekezés lehetőségei
- munkahelyi stressz fogalma, védekezés lehetősége és jelentősége
- a kockázat fogalma, felmérése, kezelése
- a kockázatfelmérés célja
- a baleset megelőzés speciális területei pszichiátrián
- a baleset megelőzés és a lelki egészség összefüggései
- öngyilkosság megelőzése
- kémiai anyag-abúzusok megelőzése
- dokumentáció

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

30. A.

Ismertesse a pszichiátriai betegség megállapításának modelljeit! Ismertesse a neuroleptikus malignus szindróma okát, tüneteit, terápiáját!

Kulcsszavak, fogalmak:

- pszichiátriai betegség megállapításának modelljei: tapasztalati modellek, Jaspers és a klasszikus fenomenológia modellje, konszenzus modellek, tudományos empiria modelljei, főbb diagnosztikus rendszerek modelljei
- kóroktani modellek: biológiai (genetikai, neurobiológiai, biopszichológiai), pszichológiai pszichoanalitikus, személyiségfejlődési zavarok más modelljei, szocializációs, családpatológiai), szociológiai modellek (deviancia és a címkézés, más antipszichiátriai modellek)
- a betegekkel való bánásmód modelljei
- megelőzés modelljei
- neuroleptikus malignus szindróma oka: neuroleptikum mellékhatás, életveszélyes állapot, tünetek: hiperpyrexia, izomrigiditás, tudatzavar, terápia: sürgősségi ellátás

30. B.

Ismertesse a szocioterápia fogalmát, célját, tevékenységi körét, rövid történetét és főbb területeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fogalma: mindazon humán tevékenységek összessége, mely a társas kapcsolatok dinamikájára építve felhasználja mindazon gyógyító és rehabilitációs módszerek összességét, melyek a kreatív önmegvalósítás és szociális tanulás útján fejtik ki hatásukat
- célja: a társadalomba való visszailleszkedés elősegítése
- általános alapelvei: a betegek és személyzet sajátos partneri viszonya, fokozatoság, követelmények lépcsőzetes emelése, kiegészítik, és egységbe foglalják az egyéb terápiás formákat
- legfontosabb alkotórészei: munkaterápia, foglalkozásterápia, terápiás közösség, klubterápia, milióterápiák
- tevékenységi köre: osztályos nagycsoport, személyzeti csoportok, terápiás csoportok, betegönkormányzat
- a szocioterápia fő területei: 1. betegfoglalkoztatás: foglalkoztató programok (ráhagyó, napirend, szabadidő), munkaterápia, mindennapi élettevékenységi tréning, rekreációs terápiák, 2. pszichoterápia (egyéni, csoportos), 3. környezeti terápia (dinamikus, statikus)
- a szocioterápia története: a pszichiátriai gyógyítás keretében született meg; ókor (görögök, egyiptomiak); középkor (szocioterápiás próbálkozások); újkor (Pinel); a XX. század szocioterápiája (Freud, Morano, Makarenko, Hermann Simon, aktív terápiák, OIE, Doba, Nagyfa, Magyar Pszichiátriai Társaság); XXI. sz.

Raut Edit

